

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri, O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdanji na leto gl. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—

Za pol leta, štiri leta in na mesec raznierno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvc., večerne številke po 4 nvc.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvc. Izven Trsta po 1 nvc. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvc.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Zdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

REDNI OBČNI ZBOR

društva „Naša straža“ v Ljubljani

za leto 1899. se bo vršil dne 30. decem-

bra t. l. ob 11. uri v Trstu v „Slavjanski

čitalnici“, z sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednikov.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Sklepanje o poročilu načelstva.
5. Volitev treh pregledovalcev računov.
6. Eventualni predlogi in sklepanje o njih.

V Ljubljani, dne 14. decembra 1899.

Načelstvo.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejšje vesti.)

Dunaj 15. (Nagodbni odsek. Nadaljevanje.) Posl. Rutovski je proti generalni debati. Sprejet je predlog Dipaulija, da se opusti generalno debato, z utemeljevanjem da je možno o § 1. govoriti o vsem zakonu. V specialni debati je govoril dr. Lecher ter izjavil, da predkaznega zakona ne more sprejeti. Lecherja je zavračal viadni zastopnik, sekejski načelnik pl. Jorkasch-Koch. Za njim je govoril socijalni demokrat Berner.

Predlog levičarja Grabmayerja, da se seja nadaljuje od 7 in pol do polnoči, je bil sprejet s poimenskim glasovanjem. Fevdalec Karol Maks Zedwitz je protestiral proti takemu postopanju. V sled nemira je moral predsednik zaključiti sejo.

Dunaj 15. (Večerna seja nagodbnega odseka.) Posl. Stransky protestira proti veljavnosti sklepov te ponočne seje, ker niso dobili vsi udje

dotičnih vabil ter vpraša načelnika, je-li res, da je rekel grof Clary, da želi cesar, naj bi to sejo nadaljevali, če potrebno, do polnoči. Načelnik Bilinski je grajal, da se spravlja Njegovo Vel. v debato ter izjavil, da ni poklican odgovarjati na taka vprašanja. Grof Clary je izjavil, da vprašavna vest ne odgovarja resnici. Poslanec Kaftan govori češki.

Dunaj 15. Zavarovalni odsek je izvolil danes pododsek petorice za proučevanje Grossovega predloga o uzakonjenju zavarovalstva in pododsek ednajstovice za proučevanje Kaiserjevega predloga o podeželjenju zavarovanja proti požarom. Gross in Kaiser sta voljena načelnikoma dotičnih odsekov.

Badimpešta 15. (Zbornica poslancev.) Posl. Endrej je govoril proti predloženemu kvotnemu zakonu ter predlagal, da se ustavi to razpravo ter predloži nove podatke. Horanszky je razlagal, zakaj ne bode glasoval ne za, ne proti zvišanju kvote. Opozarjal je skrajno levice na to, da bi Ogerska v slučaju, da ne pride do nagodbe, morala potrošiti še mnogo več, nego sedaj, ker bi ji samostalna vojska nakladala velika bremena. Ogerska ne more in ne sme rušiti zveze z Avstrijo.

Jutri bode nadaljevanje razprav o kvotnem zakonu.

Govor drž. in dež. poslanca gosp. prof. Vekoslava Spinčiča

na shodu pol. društva »Edinost« dne 26. nov. 1899. (Zvršetek.)

Nadaljevanje v Pulju.

Vse te razmere, kakoršne so v isterskem deželnem zboru, bi morale biti e. kr. osrednji vladi znané po njenih zastopnikih, namestniških svetovaleih, namestniku. Po njih bi morala e. kr. osrednja vlada vedeti, kakšen je položaj. Ako po njih ne izve vsega, morala bi poznati odnošaje po naših spomenicah. Po naših spomenicah, katere smo

ji često dopošljali, bi morala osrednja vlada vedeti, kako se je z nami postopalo, zakaj smo odhajali, kako smo zopet prišli in kako je bilo po našem ponovnem vstopu v deželni zbor!

Leta 1897. in 1898. smo namreč zopet šli v deželni zbor, ko je vlada na Dunaju bila odločila, da bo dež. zbor zboroval v Pulju, ko nam je obljubila razne poboljške in dala besedo, da se bo postopalo na temelju zakonov in pravice. Ali kmalu smo videli, da te obljube niso nič veljale. Ali so bile dobro mišljene ali ne, to je drugo vprašanje, resnica je to, da se niso izvršile.

Tudi o nastopanju l. 1898. v zboru v Pulju smo napisali spomenico, katero smo doposlali toliko e. kr. namestniku kolikor ministru-predsedniku. V tej spomenici smo razložili vse nezakonitosti in nerednosti, ki se dogajajo v deželnem zboru in naznanili, kako bi se to dalo popraviti. Tudi na to spomenico nismo dobili do danes nobenega odgovora. (Klic: Čujte! Čujte! Kako nas prezirajo!)

V Kopru.

Po teh razmerah je umevno, zakaj smo začetkom tega leta 1899, ko je bil deželni zbor sklican v Koper, razpravljali dolgo časa, ali naj bi šli ali naj bi ne šli. Konečno smo se odločili, da pojedemo. Hoteli smo videti, morda-li vlada odgovori z dejanji, ker nam ni blagovolila odgovoriti pismeno. — Šli smo torej!

Bili smo v prvi in drugi seji. A kmalu smo slutili, kako bo — že po tem, da nas niso volili v noben odsek. V obče je postopala večina prav tako, kakor drugekrat poprej. Ona nas ne priznava; ona pripoznava Istro kakor italijansko deželo, v kateri imajo samo Italijani pravice, v kateri smo mi, revni Hrvatje in Slovenci, brezpravni.

Prišli smo do govorov. Govoril je gosp. dr. Dinko Trinajstić. Italijanski poslanci so bučali, razbijali, vikali, galerije tudi, a predsednik — namesto da bi opominjal njih — je pozival dra. Trinajstića, naj govori v razpravnem jeziku. Pred-

PODLISTEK

Zajčki samostan.

Potopisna novela.

Spisal: Ivan Gromozenski.

»Tam-le je šola«, je spregovorila Vanda in mi kazala jako lepo dvonadstropno poslopje sredi velikega, na prvi pogled dobro urejenega vrta.

Začela je stopati počasneje ter me pogledovati skrivoma; zdelo se mi je, da bi nekaj rada.

Da le kaj rečem, sem bleknil:

»Jako lepo.«

»Kaj ne, da je«, je pritrdila živahno in nadaljevala:

»Saj tudi gospodu Godinu zelo ugaja.«

»A jaj«, sem si mislil, »ti porednica, kako zvito je preskočila do mojega Vekoslava.«

»Vi dobro poznate gospoda Godino, kaj ne, da?« je vprašala in zardela.

Jaz sem pa rekel:

»Da, saj je moj največi prijatelj.«

»Včasih se mi zdi nekam zamišljen. Bog ve, kam mu uhaja sree?«

Povesila je pogled in se igrala z ogrom belega predpasnika.

Po obrazku ji je igrala lahna rudečica, z laski pa je igral rahel vetrič.

Bila je res lepa, jaz pa sem bil zares srečen, da sem jej mogel dati odgovor, kakoršnjega je — vsaj kakor sem sodil jaz — želela.

Njen pogled je visel na mojih ustnicah, ko sem rekel:

»Kolikor je meni znano, nima ne neveste, ne ljubice!« — Potem pa sem pristavil junaški: »Tu v Ločah je zgubil svoje sree«

O prvih besedah me je zadel iz njenih oči pogled hvaležnosti, o zadnjih pa je zarudela in smuknila v vrt.

In jaz sem ji sledil.

Hotel sem natanjčno ogledati vrt, da bi mogel povedati svojim ljubkim čitateljicam, koliko vrtnič in kakih, koliko klinčkov in drugih otrok loške flore je tam rastle in cvetelo, povedal bi tudi, od koliko koliko kolov in stebrov je bil sestavljen plot — morda bi celó dodal kako razpravico o umnem vrtnarstvu, o cepljenju vrtnič, o preganjanju gosenic itd. itd., a Vanda se ni hotela ustaviti, temveč je drvela v šolsko poslopje.

Moral sem za njo.

Če bi morda katera čitateljica hudo pogrešala opis onega vrta, ter se celó jezila na-me, jo prosim, naj radi tega ne odteguje meni svoje naklonjenosti, marveč poredni gospici Vandi, ki je tako hitela.

Došel sem jo v veži. Stala je pred zaprtimi durmi; dela je prst na usta, kar sem umel in slušal kakor povelje, da naj hodim tiho, po prstih.

Tiho, zeló tiho sem prišel do nje.

Še je držala prst na ustih in je zašepetala: »Li čujete?«

Samo prikimal sem. Začul sem godbo, kakoršnje že dolgo nisem slišal.

Nekdo je igral na gosli, igral mojsterski, z čutstvom; nekdo drugi pa ga je spremljal na klavirju.

Kaj sta svirala, nisem vedel, saj ne poznam nobenih drugih kompozicij, nego naše narodne pesmi.

Sicer pa nikdar nisem mislil na to, da bi za potopis rabil muzikalčno učenost.

A zdelo se mi je, da vem, kaj da pripovedujejo ti zvoki.

(Pride še.)

sednik deželnega zbora je bil glavni provokatér. (Klic: To je nezaslišano! Neverjetno!)

Predsednik je bil sicer prisiljen, da je izpraznil jedno galerijo, a tega ni hotel videti, da so razgrajali prišli na drugo galerijo za gospodo in eden njih celo s klobukom na glavi; da so prišli piščalkami v ustih, da so se skrivali za zagrinjalom in kričali in ropotali še hujše nego poprej. Tega, kar je videl in čul vsakdo, ni videl niti slišal ne predsednik, niti zastopnik e. kr. vlade! (Klic: Ker nista hotela videti!)

Poslednji je sploh poročal povsem lakonično (Dr. Gregorin kliče: Lahonično!), kakor da gre vse kakor po loju.

Dogodkov po izpraznjenju jedne galerije g. zastopnik vlade niti omenjal ni v svojih poročilih, in je s tem stvar hotel predstavljati tako, kakor da je predsednik zbora storil svojo dolžnost, da je torej vse v redu bilo. (Smeh in klic: Lep red je bil to!)

Zaključek.

Ko smo videli, da se niti ne poroča o tem, kar se godi, ampak da se hoče vse potajiti; ko smo videli, kako brezpravni smo; in ko smo videli od druge strani, da se je narod začel deliti na dva tabora in da bi zamoglo priti do prelivanja krvi; ker smo znali, da v nas čisto nedolžni bivajo kaznovani (Viharno pritrjevanje) — smo zapustili zbornico in ne vem, kedaj pojdemo zopet v njo.

Na same besede ne pojdemo (Burno, vsestransko pritrjevanje); na pismene obveze morda. Ali te morajo biti take, da ne bodo proti časti naši in našega hrvatskega in slovenskega naroda v Istri. (Frenetično odobravanje in živio-klic).

Mi smo poslali spomenico o tem, kar se je zgodilo, osrednji vladi. Namestnik pa je rekel — ako je res, kar je pisala «Istria» — da vzroka našemu izstopu ni iskati v deželnem zboru samem. (Klic: Mar se še ni zadosti zgodilo?!)

Jaz ne morem teh besed pripisati ni zlobnosti ni neumnosti — (Klic: Slabo so informirani!!) — ampak jo pripisujem abnormalnemu stanju, v katerem se nahajamo.

Mi smo za svoje postopanje odgovorni le političnemu društvu, oziroma našim volilcem, hrvatskemu in slovenskemu narodu v Istri.

Vi nam recite danes, ali smo sploh dobro ali zlo postopali, ali smo dobro ali zlo storili, ko smo zapustili deželni zbor! (Klic iz stotin grl: Prav ste storili! Živeli naši poslanci!) Recite in določite, kako imamo postopati v bodočnosti! Mi bomo uvaževali Vaše, nočem reči: ukaze, vaše svete, ter v vsakem slučaju delali tako, kakor to zahteva čast vaša in čast naša, kakor to zahteva čast naroda hrvatsko-slovenskega (Po vsej dvorani je zaoril orkaa navdušenja), katerega zastopamo, kateremu smo se odločili žrtvovati vse svoje moči, vse svoje življenje, da ga rešimo tujcev, da mu pomoremo do svobode. (Burno ploskanje in živio-klic! Dolgo trajajoče ovacije).

Politični pregled.

TRST, 16. decembra 1899.

K položaju. Zadnji nastop grofa Claryja v proračunskem odseku imenuje praška «Politik» — suplika. Ali čudna suplika je bila ta, ker jo je predlagal, delé poljube in klobute. Praški list pritiska na grofa Claryja z istimi očitanji, kakor smo mu jih bili predstavili mi. Očita mu, da je najprvo odprl rano, potem pa je trosil soli vanjo. Pa tista ostentativna imenovanja nemškonaacionalnih uradnikov za slovanske kraje!! Namen je torej očiten, da je hotel narod češki poniževati z žaljenji. A sedaj se je začel opravičevati. Ali grofa Claryja treba bolj obžalovati, nego jeziti se nanj, ker je čisto v rokah svojih profesorov. Ker pa gre za to, da bodo zadeti oni, ki so grofa Claryja spravili v tak položaj, češki poslanci ne morejo imeti nobenega drugega odgovora na supliko grofa Claryja, nego: «T e j v l a d i n o b e n e g a m o ž a i n n o b e n e g a n o v e i č a!»

Grof Clary spremeni morda potem svojo supliko v — testament. Tako meni praški list. Tudi poročevalce «Slov. Naroda» meni, da se grof Clary ne bo držal niti do Božiča. On sam pa, ali prav za prav njegovi profosi, ki imajo interes na tem, da bi se vzdržal, hočejo vzbujati drugačno mnenje, kajti baš danes raznašajo vest, da ima vlada

pripravljene kar tri načrte za rešenje jezikovnega vprašanja: enega za Češko, enega za Moravsko in enega za ostalo Cislajtano.

Iz lahko umljivih razlogov povdarjajo tudi, da ti načrti ne govoré o «nemškem občevalnem jeziku». Prepozno, prepozno. Kako že kliče «Politik»: Tej vladi . . .

Trosvesa in Primorje. List «Agrarmer Tagblatt» priobčuje o tem velevažnem vprašanju, ki se za nas ni za trenotek ne zmakne z višine aktuelnosti, daljši članek. Avktor — Dinko Politio — povdarja, da je ekspozé grofa Goluchowskega napravil v Italiji najbolji utis, to pa zato, ker laska italijanski domišljavosti. Vse to laskanje pa izvira od tod, ker v Berlinu tako žele, ker v Italiji, kakor zaveznici Nemčije, veje nemški duh. Cesar Viljem se čuti naslednikom rimskih imperatorjev. To bi bil jeden splošnih vzrokov, radi katerik hočejo v Berlinu, da Avstrija mora laskati Italiji. Drugi poseben vzrok pa je naše Primorje, ki bi ob drugačnih razmerah že davno bilo doména avtohtonnega prebivalstva, Hrvatov in Slovencev. Ali sedanja konstelacija, oziroma berlinski dalekosežni načrti ne dopuščajo tega. Nemštvo še ni tako močno, da bi že direktno agitiralo v naših južnih pokrajinah, kakor agitira v severnih. Zato hoče imeti v Primorju politiko, ki bi Nemeem ne delala prevelikih težav, ko se bodo hoteli bližati Primorju. Ob slovanski politiki v Primorju pa bi se razbili vsi načrti Nemčije. Zato hoče Nemčija, naj primorske pokrajine obdrže italijanski značaj, ker se nadeja, da ne bo težko nadomestiti italijansčino z nemščino. Italija meni, da Nemčija dela zanjo in zato se čuti Italija tako varno v tej zvezi. V resnici pa dela Nemčija le za-se! Če se že v Italiji varajo v tem pogledu, pa naj se ne vsaj pri nas. Nadejati se je, da se namere Nemčije vendar razbijejo konečno. Ta nada je opravičena tem bolj, ker imamo poleg oficijelne tudi narodno politiko. Prva je mišljiva, druga pa večno sledi nespremenljivim zakonom. In ta narodna politika postavi sama po sebi tu na jugovzhodu jez proti nemškim aspiracijam, ki bo dovolj močan tudi proti navalu laške irredente. To je zakon narave, ki se mora spolniti, tudi če ga hipne struje hočejo porušiti.

Vojna v južni Afriki. Kakor se dosedaj po vsakem večem porazu, tako skušajo Angleži tudi sedaj ublažiti utis, ki ga je na javno menenje napravila zadnja nesrečna bitka generala Methuena. V ta namen preplavljajo svet z najrazličnejimi vestmi. Nekatere govore o velikih zgubah, ki so jih baje imeli Boerei v imenovani bitki. Število njihovih mrtvecev in ranjencev navajajo od 500 do 2000. Druge vesti skušajo opravičiti generala Methuena. Trdijo n. pr., da se je Methuen pomaknil nazaj proti Modder Riverju, ker na severju ni našel pitne vode . . . Tudi o manjših vseh Angležev pripovedujejo angleške brzjavke. Tako da so 13. t. m. Angleži pregnali Boerce iz Zoutpansdrifta. Tudi blizu Mafekinga pri Molopu se je unel zadnji ponedeljek hud boj. Boerei so hoteli vzeti angleške utrdbe, a Angleži da so jih odbili.

Na južnem bojišču da je general French dosegel nekaj vseh. Kakih 1800 Boereev je korakalo proti Naumportu, ali angleško topništvo jih je prisililo, da so se vrnili na svoje prejšnje stališče. Čudno je le po tem vspehu to, da so isti Boerei popoldne (14. t.) zasedli Heddefontein. Z vshodnega bojišča so raznesli vest, da je mesto Ladysmith osvobojeno. Vojni urad v Londonu pa dosedaj ne ve ničesar o tem dogodku. General Barthou je napadel stališče Boereev pri Colensu s 30 topi v svrhu, da razkrije njih položaj. Boerei pa mu niso hoteli storiti usluge, da bi odgovarjali in — angleško topništvo je zopet ohmolnilo.

Kakor je videti, same neznatne vesti, namenjene v prvi vrsti v to, da potolažijo potrte Angleže.

Konečno moramo zabeležiti še vest, ki kvaliteto angleškega vojaštva kaže v čudni luči. Nekaj batalijonov 6. divizije se odpravlja na pot v južno Afriko. Divizijoner je izdal častnikom ukaz, da čas pred odhodom in dobovožnje po morju porabijo v to, da poučijo svoje moštvo v najvažnejših točkah vojaške službe. Sapientis sat!

Domače vesti.

Tržaški mestni svet je sinoči nadaljeval razpravo o predlogih odseka za preosnovno sestave občinskih uradov. Mej drugim je o postavki «pristav naravoslovnega muzeja» obveljal predlog dra. Gairingerja, da je ta naslov spremeniti v «konservator» ter dotičnega uradnika premestiti iz V. plačilnega razreda v IV. Imenovanemu odseku se je naložilo, naj poroča v prihodnji seji, je-li obdržati kaveije uradnikov ali opustiti. O členu 15. so pretrgali sejo. Prihodnja seja bo v sredo.

Dajte nam okrajno glavarstvo!! Dogodek, o katerem smo govorili v zadnjem izdanju in ki se je pripetil našemu uredniku na mestni blagajni, je zopet nov dokaz, kako opravičena je želja slovenske stranke, da bi se za okolico zasnovalo e. kr. okrajno glavarstvo, oziroma, da bi mestnemu magistratu odvzeli posle prenešenega delokroga. Na oblasti, kjer odklanjajo kakov spis jedino zato, ker je poleg italijanskega natisnjen še slovenski tekst, in kjer se nimalo ne ozirajo na to, da je ta spis izdala državna oblast, kateri je davčni urad podrejen, na taki oblasti pač ni — kako naj rečemo — pravega razpoloženja za tako poslovanje, kakoršnjega je možno zahtevati in pričakovati od državne politične oblasti. Pa saj je državna oblast sama že pritrčila temu s tem, da je mestnemu magistratu odvzela iztirjevanje davkov, eksekucijske posle, in mu je prepustila le še pobiranje davkov! Tega gotovo ni storila brez vzrokov. Ali slični vzroki govore — kakor kaže gori omenjeni slučaj, ki pa nikakor ni nov, kajti ponavlja se vsaki hip — za to, da državna oblast vzame v svojo roko tudi pobiranje davkov. In ne le to, ampak ves takoiimenovani prenešeni delokrog. Po takih dogodkih, ki pa so tipični, more le oni, kojar vodi izrečna animoznost proti nam, akciji političnega društva »Edinost« za osnutje okrajnega glavarstva odrekati opravičenje. Na občnem zboru pol. društva »Edinost« smo čuli, da vlada ne bi se branila dati okrajno glavarstvo le za gornjo okolico. Gosp. dr. Rybář pa je hitro in primerno označil naše stališče: Ali za vso okolico, ali pa nič!! No, mi bi to zahtevo še bolj raztegnili — izrečno sklicujé se na slične neodpustne dogodke, kakoršen je oni z našim urednikom — in bi menili, da isti razlogi, ki govoré za osnutje okrajnega glavarstva za okolico, govoré tudi za osnutje slične oblasti za mesto!! Mi trdimo celó, da bi od okrajnega glavarstva za mesto državna misel imela še veliko več dobička, nego od onega za okolico.

Vsi na koncert! Pišejo nam: Zadnjikrat vas vabimo, da pridete jutri zvečer ob 8. uri v redutno dvorano na koncert »Kola«! V tej dvorani se bomo videli zadnjikrat! Ob tej priliki vas pa že tudi lahko potolažimo z naznanilom, da smo si že preskrbeli druge prostore, v katerih bomo lahko nastopali tudi brez dovoljenja tržaških Židov!

Božičnica naših ubogih slovenskih otrok je običaj, ki obstoji že nekaj let v tem, da isti revni otroci dobivajo obleke in obuvala. Otrok je, brez otroških vrtecev na Greti in v Rojanu — 500. Obračamo se torej tem potom še enkrat do vseh rodoljubnih slovenskih src, da nam pritečejo na pomoč s svojimi darovi. Kdor ni še nič daroval, ima še vudno priliko, bodisi da pride do odbora sam, bodisi da daruje v kavarni Commercio, ali da pošlje blagajnici, g.č. Ljud. Mankoč.

Slovenski stariši šolskih otrok pri sv. Jakobu, ki niso tako potrebni in bi še oni radi kaj darovali, naj prinesejo svoje darove gospodičini Delkin v solo pri sv. Jakobu.

ODBOR

tržaške ženske podružnice.

Veteransko podporno društvo pod pokroviteljstvom njeg. ces. in kralj. visokosti, nadvojvode Fraňa Ferdinanda d'Este, bo imelo jutri svojo božičnico v prostorih restavracije »pri ogerškem kralju«, v ulici Commercio. Mej posamičnimi točkami vspredda bo sviral lastni društveni orkester.

Za „Božičnico“ so darovali nadalje: g. I. Machne 10 gl., monsignor Fabris 10 gl., ga. Ema Bartel 5 gl., ga. Štoka Katarina 5 gl., ga. dra. Pertotova 5 gl., ga. Antonija Slavik 2 gl., gosp. M. Kosec 2 gl., gosp. M. Baveon 2 gl., L. R. 1 gl., č. g. Hrovatin 2 gl., gosp. V. Dolenc 2 glid.

gosp. I. Mearol 2 gl., gč. I. Delkin 2 gld., ga. Ivanka Angeli 2 gl., gč. Katinka Jugovič 1 gld., gč. Antonija Rude 50 nč., g. Anton Truden 1 zaboj pomeranč, 1 zaboj dateljnov in 1 zaboj fig.

Železnični promet. ki je zadnje dni mnogo trpel vsled obilega snega, padlega v severnih krajih, še ni v redu. Včeraj in danes so še vsi dunajski vlaki imeli znatne zamude.

O parniku »Berenice« nam poročajo: Kakor znano, so že raztovorili nekaj kave. To pa v svrhu, da dobe prostora, da bodo mogli preiskovati parnik ter poloviti podgane. Polovili in uničili so jih že precej. Glede ostanka kave še ni dospela z Dunaja nobena naredba. Prof. Vierthaler je konstatiral, da predpisano razokuženje ne škodi kakovosti kave. Ne bo je torej treba uničevati. — Družino Libera, ki se je vračala iz Amerike, a je radi kuge na parniku v Genovi niso hoteli sprejeti, se vrne v terek uradnim potom na Italijansko. — Vse osebe v lazaretu je popolnoma zdravo.

Iz-pred porotnega sodišča. Na zatožni klopi je včeraj sedel zopet branitelj v kazenskih stvareh in bivši urednik lista »Il Lavoro«, Rihard Camber. Tožil ga je B. pl. Baseggio radi razžaljenja časti potom tiska, ker ga je bil Camber dne 30. julija t. l. obdolžil v svojem listu, da je porabil za-se znesek 50 gl., katerega bi bil imel razdeliti med kurjače Koperske parobrodne družbe. Zasebni tožitelj je izjavil, da ni nikdar sprejel omenjenega zneska ter ga potemtakem tudi ni mogel razdeliti. — Obtoženeec je trdil na razpravi, da dotični članek ni bil pisan v uredništvu, ampak da mu je bil poslan kakor dopis iz Kopra ter da prevzema odgovornost zanj le v toliko, v kolikor je obvezan kakor odgovorni urednik »Lavora«. Pred preiskovalnim sodnikom pa je bil priznal, da je navedeni članek pisal on sam. Kurjača, na katera se je obtoženeec skliceval kakor priči, sta izjavila, da nista bila nikdar v uredništvu »Lavora«. — Porotniki so potrdili dejstvo razžaljenje časti z 10 glasovi proti 2, dočim so soglasno zanikali vprašanje, da-li se je obtoženeec posrečil dokaz resnice. Vsled tega je bil Camber obsojen v globo 100 gld.

Iz Ljubljane nam pišejo dne 15. t. m.: Danes se je pred tukajšnjim porotnim sodiščem dovršila razprava proti Blažu Ravniku, gostilničarju iz Ljubljane, obtoženemu, da je pri lipniškem mostu pod Dobravo na Gorenjskem ubil svojega prijatelja Boštijana Žvana iz Gorij ter ga oropal. Ravnik je tajil. Udal se je v toliko, da je šel po onem potu z Žvanom, da pa je on šel na stran, Žvan pa naprej in da ga je čul klicati: »Blaž teči, teči.« Hotel mu je na pomoč, pa sta mu dva moža prestrigla pot. Ubežal je proti Otočam in nazaj v Ljubljano, ker se je svoje žene bal, da bi ne sumila, da je hotel k sestričini v Kamnogorico. Prič ga ni nobena videla na dejanju, pač pa so vse okoliščine govorile proti njemu. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje sodišča o roparskem umoru in sodišče ga je obsodilo na smrt na vešalih. Ravnik je prej z dolgim govorom dokazoval svojo nedolžnost, po obsodbi pa je priznal svoje dejanje. Ubil je Žvana z hrastovim kolom, ga oropal in ga potem vlekel k vodi.

Čudak je bil 92-letni starec Matej Chiaberizza, ki je te dni umrl na Reki. Že pred leti si je dal napraviti prostorno rakev, katero je imel shranjeno pod svojo posteljo. Želel je, da bi tudi po smrti spančkal udobno. Sedaj se mu je izpolnila želja. Položili so ga v pripravljeno rakev.

Odmev dogodkov o smrti blagopokojne cesarice. Ker je viša sodna oblast razveljavila sodbo prve instance, se bo ponovna glavna razprava proti gospodu Plesu, županu v Devinu, vršila v ponedeljek ob 9. uri predpoludne.

Strašna nesreča se je pripetila včeraj v Küflachu na Štajarskem. V tamošnji steklarni tvrdke Hart se je pod težo snega podrla steklena streha nad tovarno ter pokopala pod seboj kakih 40 delavcev. Podrla je tudi peči in hipoma je začelo vse poslopje goreti. Pet ljudi je ostalo mrtvih, 12 je ranjenih nevarno, kakih 20 pa lahko.

Ukraden voz. Tvrčki Anninger in dr. je odpeljal neznan tat voz na dveh kolesih, vreden 20 goldinarjev. — Voz je zaznamovan z črkama A. C.

Arretiranje. Zadnje noč je redarstvo aretiralo v ulici Media 24letnega Josipa B. iz Gorice, katerega išče tamošnje sodišče, da odsluži neko ka-

zen. Obsojen je bil namreč zaradi nekega prestopka v sedemdnevni zapor.

16-letnega čevljarja Justa B. in 17-letnega trgovskega pomočnika Emilija S. so zapeli, ker sta posedovala nekaj železnih plošč, ne da bi se mogla izkazati, odkod jih imata.

Umrl je v tuk. bolnišnici 16-letni Marij Mattiassi, o katerem smo, nekaj dni je tega, poročali, da je poskusil samomor s tem, da je izpil količino fosforove raztopine.

Pravda proti Codermazu in Corsigu. — Včeraj se je pred porotnim sodiščem v Inomostu pričela razprava v politični pravdi proti znanima goriškima irredentovcema Codermazu in Corsigu. Obtožnica temelji na treh dejstvih. Codermaz je obdolžen, da je zložil odo (hvalno pesem) o smrti Garibaldija, znanega sovražnika Avstrije, da je v Terzo v Furlaniji izustil irredentovski govor in da je pritrjeval podobnemu govoru nekega pristaša protiavstrijske stranke. Corsig je obtožen udeležbe na objavljenju omenjene ode Garibaldiju potom tiska.

Ako še danes pride kako sporočilo o izidu te značilne politične pravde, najdejo je čitatelji na drugem mestu.

Cirilo-Methodijski zidni in skladni koledar za l. 1900., katerega je izdala tiskarna J. Krmpotič i dr. v Pulju, smo sprejeli ravnokar. Ta koledar s sliko slovanskih blagovestnikov, ki je ukusno izdelan, da mora biti okras vsaki rodoljubni hiši, prinaša na zidnem delu mesečne dneve za katolike in pravoslavne, v skladnem pa mesece v hrvatskem, slovenskem, ruskem in latinskem jeziku z oznako imen svetnikov (cerkvenih in narodnih) za katolike in pravoslavne v Cis- in Transilvaniji; zraven prinaša lunine spremembe, žrebanje srečk, postne dneve in slednjič razne memente rodoljubom ter naraščanje in padanje dnevo in tednov v letu. Koledar je na kartonu v obliki 30: 40 cm. ter stane s poštnino vred samo 60 kr.

Priporočamo vsem rodoljubom, občinam, cerkvenim in drugim uradom, naj si omislijo ta koledar. Naročila sprejema: Tiskarna J. Krmpotič i dr. v Pulju (Pola — Istra.)

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je došlo od 15. septembra t. l. do danes naslednjih rodoljubnih prispevkov: (Dalje.) g. Božič nabral ob gostiji g. Hermana Brenc v Št. Martinu 4 gl., g. nadžupnik v Konjicah Jernej Voh za šolo na Muti 5 gl., po ribniški podružnici tržaški brzojavni kontrolor g. Ivan Pogorelec 5 gld., gospica Marija Koželjeva nabrala ob svatbi g. Antona Bregarja z g. Rozalijo Koželjevo v Št. Gotthardu 5 gl. 85 nč., podružnica Vuhred-Marenberg 20 gl., po g. ces. svetniku Murniku veletržec g. Perdan od »vžigalje družbe sv. Cirila in Metoda« 200 gl., po blagajničarici g. Anici Bobek-ovi za žensko ribniško podružnico letnina 1898. leta 90 gld., g. dr. Peter de Franceschi nabiralnino iz gostoljubnega soteškega župnišča 15 gl., po g. blagajničarici Amaliji Drufovka ženska goriška podružnica za 1899. leto 80 gl., gospica Režika Hrovatin-ova iz Vipave kot skupilo prodanim razglednicam 1 gl. 16 nč., po g. dr. Svetini g. stolni kanonik Tomo Kajdiž 3 gl., g. ces. svetnik župan Šavnik povodom poroke sina dr. Karola z g. Sonjo Verbičevu 20 gl., tržec g. Iv. Jebačin ob »kavi družbe sv. Cirila in Metoda« 100 gl., g. Marija Bonačeva iz Begunj kot nabirek »invalidov« 3 gl. 24 nč., ormoški blagajnik g. Fr. Gartner iz g. Gomizi-jevega nabiralnika 7 gl. 10 nč., g. pravnik Mil. Meža iz g. Ježevnik-ovega nabiralnika v Velenji 3 gl., ž. osebe v pisarni dr. Danilo Majarona mesto venač šefovemu g. očetu 15 gl. (Pride še.)

Dražbe premičnin. V poned., dne 18. decembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. o. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na Kontovelju št. 91, hišna oprava; v ulici Conti št. 4, hišna oprava; v ulici Capuano št. 15, hišna oprava; na Corsu št. 1, japonske vaze; v ulici S. Francesco št. 20, hišna oprava; na Piazza Caserma št. 2, tiskarniški stroj.

Dobro domače zdravilo. Izmed vsemi domačimi mazili, ki se navadno rabijo za mehčanje in odvajanje bolečin pri prehlajenju itd., zavzema gotovo prvo mesto v laboratoriju Richterjeve lekarne v Pragi napravljen Liniment. Capsici comp. Dena je nizka: 40 nč., 70 nč. in 1 gld. steklenica in vsako steklenico se razloži po znanem sidru.

Brzojavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 16. Zbornica poslancev je prešla v razpravo o cesarski naredbi, s katero so se povisale plače državnih slug.

Inomost 16. Porotniki so Codermaza in Corsiga jednoglasno spoznali nekrivima.

Praga 16. Poverjeniki trgovskega sodišča v Pragi in okrožnih sodišč v Plznu, Budijevicah, Chrudimu, Kutnigori in drugih mestih so sklenili, da položijo svoj posel. V objavi predsednikom sodišč pravijo, da se ne strinja z njih narodnim prepričanjem, da bi sodelovali na sodnih poslih, na katerih se ne spoštuje enakopravnost češkega jezika.

New-York 15. Jutri odpošljejo v London 1,700.000 dolarjev zlata.

Vojna v južni Afriki.

London 16. Oficijelna brzojavka javlja, da je bil general Buller odbit in je zgubil deset topov.

London 16. Depeša generala Bullerja pravi: O poskusu, da bi si na reki Tugela z naskokom izsilil kako mesto, na katerem bi mogel preko reke, za kateri poskus je Buller razdelil vojaštvo v tri kolone, je začel sovražnik, ki je močno zasel reko, z izdatnim streljanjem na angleško artilerijo, ki je pobilo vse konje. Le dva topa je bilo možno rešiti. Obe bateriji sta imeli težke izgube. Tudi izgube brigad Hardt in Hyldiard so velike. V vsem so Angleži morali prepustiti sovražniku 10 topov. Jednega je uničil ogenj sovražnikovih granat. Angleži so se umaknili v tabor pri Chevileyu.

London 16. Vsled uradno naznanjenega poraza, ki je doletel generala Bullerja, so se odredile priprave, da se 7. divizija odpošlje čim prej, da se izgube na topništvu nadomesté.

Poziv in izjava.

Rojansko posojilno in konsumno društvo opozarja, da je njega prejšnji gostilničar, gosp. Fran Fuk, vse tirjatve izročil temu društvu. Vsi oni torej, ki imajo kaj dati temu gospodu — na vinu ali na prašičih — so opozorjeni s tem, naj ne plačujejo gospodu Fuku, ampak društvu. Ako bi se kdo ne hotel pobotati z lepa, bo društvo prisiljeno, tožiti ga.

Ob enem prosimo vse one, ki kaj obdujejo z gospodom Fukom, naj nikar ne verjamejo, kar on sedaj govori proti društvu, kajti ni resnično. On bi hotel le uveriti, da ga je društvo brez vzroka odpustilo. Ako zanima koga, zakaj je društvo gospoda Fuka odslovilo, naj le pride v društveno pisarno, da se prepriča črno na belem.

V Rojanu, dne 15. decembra 1899.

ODBOR

rojanskega pos. in kons. društva.

POSLANO.

Fran Wilhelm^{ov}
odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm

lekarnarja v Neunkirchen

(Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku
po 1 gld. av. velj.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario števil. 2.

(šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

OGLAS.

Usojamo si naznaniti slav. občinstvu, da smo odprli na **Corso 31**, kjer je bila prej Ceria-va prodaja buteljck,

trajno razstavo

z velikim izborom priprav za kôpanje vseh najnovejših zistemov z dotičnimi pečmi, kakor tudi umivalnikov in elosetov. V ravnoistem prostoru se nahaja

velika zaloga LINOLEJA

iz „Prve avstrijske tovarne za linolej“ v Trstu.

Vhod skozi trgovino z železom Corso 33.

V nadeji, da nas naši cenjeni odjemniki počaste s svojim posetom, beležimo velespoštovanjem

CARL GREINITZ NEFFEN
Corso 33 - Podružnica Trst - Corso 33.

Prva kranjska tovarna testenin

Žnideršič & Valenčič
v lir. Bistrici

prilporeču svoje priznane **izborne testenine**, kot **makarone, fideline in različne vloge za na juho** v različnih kakovostih.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najinih v teku enega meseca, kar jih izdelujeva.

Spoštovane gospodinjice, sezite po teh pristno domačih testeninah, katere pri nas sedaj še oni se slastjo zavživajo, ki dosedaj niso hoteli vedeti o njih, kajti najine testenine so bolj okusne, tečne in redilne kakor vsake druge in gotova sva, da se morajo vsakemu priljubiti, kdor jih le pokusi.

Dobè se v vseh prodajalnicah jestvin ali povsem zanesljive so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg. z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastoj in franko.

D. Zadnik - Trst

Via Nuova št. 28

Trgovina z najboljšim manufakturnim blagom.

Udobiva se najboljša **Kotonina** bela in rujava za razno možko in žensko perilo. Modereci najnovejšega kroja.

Forštani v najnovejšem risanju. **Pleti** (šjali) v raznih modernih barvah. Udobivajo se žepniki in raznovrstna drobnarija spadajoča v krojaško stroko.

Ovratniki in ovratnice nove mode.

Izdelujejo se možke obleke po meri.

Uzorec na deželo se pošiljajo zastoj in blago poštnine prosto.

Za mnogobrojen obisk priporoča se udano

D. Zadnik
Ulica Nuova št. 28.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priznana **izvrstno, bolečine blažeče mazilo** dobiva se po 40 nvč., 70 nvč. in 1 glđ. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v origin. steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelki.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.
Elizabetno ulice 5.

Tržaška posojilnica in hranilnica

zagotovljena zadruga z omejenim porostvom,

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovanska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni od zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9-12 dopoldne in od 3-4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10-12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11-12 dopoldne in vsaki četrtek od 3-4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

PRSNI PRAH (prah za izvožčke)

(ne kašlja).

najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, zasližanju, nahodu in drugim kataričnim afekcijam.

Škatljica z navodilom po 30 nvč. Dohiva se jedino v lekarni PRAXMARER, „Pri dveh zamorcih“ občinska palača, Trst.

Zunanje naročbe izvršujejo se pobratno ošto.

Zaloga vina F. PETECH

TRST. - Via delle Pošte št. 10.

Istrska in dalmatinska vina iz najslovečih kleti. Cene brez konkurence, blago pristno in najboljše kakovosti. **Istrsko novo fino 30**, boljše 32. **Dalmatinsko fino 30**, **Opolje novo fino 32** v vsakej množini v solčkah in buteljckah od litra naprej franko na dom na katerikoli kraj mesta. **Izven mesta franko užitniškega davka**. Naročbe v zalogi ali s poštno dopisnico.

Engel-ova juha

Iz tovarne za konzerve, olupljen grah in zimski ječmen (šestovrstnik) v Leoberdorfu je najboljše in najcenejša hrana. Redilna snov glasom uradne analize 86 1/2% ter je vsled dobrega ukusa in priproste hitre priprave neprekosljiva. Prospekti in poskušnje na željo brezplačno. Važno za javne zavode in konsumna društva. Ugodni pogoji za razprodajalec. Naročnine: Bureau Wien II/I Taborstrasse 25.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley-lasmi, dobila sem jih vsled 14-mesečne uporabe svoje samoiznajdene pomade. To so najslovičnejše avtoritete priznale za jedino sredstvo, ki ne provzroča izpadanja las, povspesuje rast istih, pozivlja lasnik, povspesuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lasem na glavi kakor tudi brkam naraven lesk ter polnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 glđ., 2 glđ., 3 glđ., 5 glđ.

Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa s poštnim povzetjem po vsem svetu iz tovarne, kamor naj se pošiljajo vsa naročila.

Ana Csillag
Dunaj I., Seilergasse 5.

M. AITE.

Trst. Via Nuova, vogal Via S. Lazzaro št. 8. Trst.

Čast mi je javiti sl. občinstvu in cenjenim odjemalcem, da sem prejel bogat izbor raznovrstnega blaga za jesen in zimo in sicer: **sukno** za gospe in gospode, **flanelo, perkal** za obleko in bluze v najnovejšem risanju kakor tudi barvan in bel ter **piket** za perilo; **maje** vseh vrst od volne al bombaža, odeje (kovtre) s podvleko ali od volne, **pre-roge, pregrinjala** itd. itd. Imam v zalogi tudi veliki izbor **drobnarij** za krojače, šivilje in modistke. Sprejemam naročila za **izgotavljanje oblek za gospe**, ka tere izvršim po meri z največjo točnostjo in natančnostjo po cenah brez konkurence.

Velik izbor blaga za zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Vse po najnižjih cenah.

Nadejaje se tudi v prihodnje podpore cenj. odjemalcev in sl. občinstva, beležim se najljubndne

M. AITE.

NOVA DROGERIJA DRAGOTIN-A JENULL

v TRSTU. Via Geppa-vogal Via Carradori 6.

e preskrbljena z vsem v to stroko spadajočim blagom. Priporočam zlasti vse predmete za čiščenje, barvanje in zboljšanje vina. Špecialiteta v zdravih in govejo živino, konje, prešiče itd., razkužilo proti hubični kugi, razkužljiva mila in razkužilni prah za oblažiti zrak v vodnikih, straniščah, jamah itd.

Za božične praznike suho sadje in zlasti primeske v prahu ali pa v kosih za klobase, itd.

Vse po nizkih cenah

Ozira se na svoje 26-letno službovanje v drogerijah v uci Ghega in Benvenuto ter obljubuje točno in pošteno postrežbo se priporočam slav. občinstvu v mestu in na deželi.

Spoštovanjem

Dragotin Jenull.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena „Vzgoja in omika ali izvir spreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in prav olikati) ter se dobi za predplačilo 1 glđ. 80 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti poštnemu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju, III. Hauptstrasse N. 84, II. St., Th. 38. 3. Stiege**. Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako ni mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj.

Mlin na par.

Čast mi je naznaniti vsem gg. trgovcem jestvin, da imam mlin na paro, v katerem meljem vsakovrstne turščne moke. Pošiljam moko na dom točno in po najnižji ceni. Sprejemam tudi naročila za mlenje za zasebnike po jako nizki pristojbini.

Za kakovost blaga jamčim.

Pričakuj obilo naročb beležim se udano

Valentin Skočir

Via Giulia št. 309. (Boschetto).

K imenovanju e, kr. rezervni častnikov priporočamo „Zavod za uniformiranje in civilno krojačnico FRAN-A JIRAS-A“ v Trstu, ulica Caserma 9. Cene nizke, postrežba točna in zanesljiva.

Glasbena šola.

Podpisani učitelj glasbe odprl je v ulici Cologna št. 2, I. nadstropje (za javnim vratom) šolo za poučevanje sledečih predmetov: **teorija, glasovir, petje, vse tamburaške instrumente, mandolina, vijola, čelo in violon** (contrabas)

Natančneje pojasnila daje podpisani vsaki dan od 11. do 12. ure predp. v zgoraj imenovanih prostorih. Pisma istotja. — Za uspešni in točni poduk jamčim. — Priporočuj se za obilno udeležbo beležim udani

Hrabroslav Vogrič

Kurje oči

trdo kožo, žulje itd. odpravi hitro, brez bolečin in gotovo, izvrsten, v svojem učinku neprekosljiv **Trnkoczyjev obliž**, kateri se dobiva v **Francoiscus-Apotheke na Dunaju V/2 Schönbrunnerstrasse 107**. Cena 60 kr., po pošti kot uzorec brez veljave 65 kr., kot priporočana pošiljate 80 kr., franko po predplačilu zneska v poštnih znamkah ali proti povzetju. Obliži za poskušnjo 35 kr., po pošti 40 kr. **Učinek za jamčen!** Razpošiljatev takoj po sprejemu naročbe. V Trstu se dobiva pri gosp. lekarnarju **SERRAVALLO**, Piazza del sale.